

**MULTIPERSPECTIVITATEA
ȘI ROLUL SĂU ÎN
PREDAREA ISTORIEI**

**Cum să folosim
multiperspectivitatea
în activitatea la clasă**

Documentele Consiliului Europei

- **-Recomandarea Nr. 15 / 2001 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei cu privire la predarea istoriei în secolul XXI**
- **-Bob Stradling, *Să înțelegem istoria secolului XX***
- **-Bob Stradling, *Multiperspectivitatea***

Intrebari fundamentale in cadrul istoriei

- CE ?
- CAND ?
- CUM ?
- CINE ?
- DE CE ?

Profesori si elevi in abordarea multiperspectivitatii

- **Profesorul si elevii ar trebui sa stie, inca de la inceput:**
 - Nu exista o varianta deplin corecta cu privire la un eveniment istoric;**
 - Acelasi eveniment poate fi descris in chip diferit pornindu-se de la punctul de vedere al individului, care poate fi istoric, ziarist, producator TV;**
 - Acelasi eveniment poate fi interpretat in chip diferit de la istoric la istoric;**
 - Toate parerile / interpretarile cu privire la un eveniment sunt provizorii, pina la exprimarea unor noi puncte de vedere;**
 - Sursele istorice sunt arareori impartiale (ele exprima in mod necesar un punct de vedere);**
 - Martorii unor evenimente pot ocupa pozitii diferite (ex. martor, participant secundar, participant direct);**
 - Martorii unor evenimente se pot contrazice;**

Istoria – obiect de studiu in scoala

- -Elevii invata istoria din mai multe surse:

- 1. familia / comunitatea,
- 2. scoala,
- 3. prietenii,
- 4. mass-media.

Deseori importanta istoriei invatata in clasa este mult mai redusa in comparatie cu cea pe care elevul o cunoaste in cadrul familiei;

- Orice elev deprinde doua versiuni ale istoriei;
 1. Analiza rationala a evenimentelor istorice, de multe ori, adoptata in clasa si care deseori este si foarte folositoare in pregatirea si promovarea unor examene;
 2. Atitudinea partizana, insusita, de obicei, in afara scolii, mai precis, in familie si respectiv, in comunitate;

Etape de parcurs in abordarea de pe pozitiiile multiperspectivitatii

- **Analiza mai multor surse**
- **Compararea lor / a unor idei comune (Ce este comun / deosebit in cadrul lor ?)**
- **Cine sunt autorii acestor surse ? De ce le/au redactat ?**
- **De ce autorii au emis părerile respective ? (Ce motive au avut ?)**
- **Care sunt concluziile desprinse de pe urma analizei surselor istorice ?**
- **Cum pot fi sursele utilizate la clasă ?**

Profesorii de istoriei si folosirea multiperspectivitatii la clasa - 1

- **La clasa profesorii trebuie sa faca legatura intre evenimentele din trecut si cele din prezent;**
- **In numeroase tari din Europa in jurul unor evenimente se nasc dileme, care deseori implica aspecte contradictorii, pentru elevi (Cum poate aborda profesorul la clasa aceste dileme, fara a trezi resentimente ?)**

Profesorii de istoriei si folosirea multiperspectivitatii la clasa - 3

- **Abordarea la clasa de pe pozitiile
multiperspectivitatii impune:**

1.DESCRIEREA

2.INTERPRETAREA

3.LEGATURA CU ALTE INFORMATII

4.IDENTIFICAREA LIPSURILOR

**5.IDENTIFICAREA DE NOI SURSE DE
INFORMATII**

Intrebari in legatura cu multiperspectivitatea

- Care este evenimentul ?
- Care sunt cauzele evenimentului ?
- Cum a debutat evenimentul respectiv?
- Care sunt parerile afirmate cu privire la acest eveniment ?
- Exista vreo parere confirmata de catre alte surse istorice ?
- Care sunt concluziile ?

Exemple de evenimente, care trebuie abordate de pe pozitiile multiperspectivitatii la clasa

- Interpretarile cu privire la statutul unor grupuri sociale, etnice sau religioase;
- Statutul unor minoritati in cadrul statelor multinationale;
- Unele evenimente – batalii, lovituri de stat, revolutii, etc.
- Prabusirea statelor multinationale-Austro-Ungaria, URSS
- Razboaiele civile;
- Colaborarea cu fortele de ocupatie sau diferite institutii de represiune;
- Colonialismul si decolonizarea;
- Imigratia si efectele sale.

Exemple de evenimente, care sunt abordate de pe pozitiile multiperspectivitatii la clasa (sistemul de educatie din Romania)

- Anul 1000 in istoria romanilor;
- Crestini si musulmani in perioada Cruciadelor;
- Relatiile dintre revolutia romana si cea maghiara in 1848;
- Perioada imperialismului;
- Relatiile dintre Romania si URSS in perioada interbelica
- Miscarea de extrema dreapta in Romania in anii anii 30 ai secolului XX;
- Comunistii in Romania interbelica;
- Primul sau al doilea razboi mondial;
- Holocaustul;
- Momente din cadrul regimului comunist in Romania

Activitatea profesorului la clasa

1

- Cea mai importanta problema este:
 - ***Cum poate profesorul sa abordeze evenimentele de pe pozitiile multiperspectivitatii ?***
- Profesorul se confrunta, la clasa, cu mai multe probleme, care consuma timp din ora de clasa, si anume:
 - Durata limitata orei de curs;
 - Folosirea surselor istorice;
 - Evaluarea activitatii elevilor;
 - Sensibilitatile personale si colective.

Activitatea profesorului la clasa - 2

- **Profesorii trebuie sa isi incurajeze elevii:**
 - Sa inteleaga ca istoria poate fi interpretata in diferite moduri;
 - Sa invete sa utilizeze metodele de investigatie istorica;
 - Sa inteleaga ca istoria ca obiect de studiu in scoala nu este doar o "cutie" cu date si fapte / evenimente istorice;
 - Sa deosebeasca faptele de opiniile legate de acestea si mai ales sa evite sa eticheteze faptele / evenimentele in RELE sau BUNE;
 - Sa analizeze in ce masura interpretarea pe care un istoric o da unui fenomen / eveniment istoric este influentata de propria sa cultura istorica;
 - Sa utilizeze in mod corect conceptele cheie si sa deprinda abilitatile necesare intelegerii dimensiunilor analizei istorice - locala, nationala, regionala, europeana;
 - Sa foloseasca gandirea critica si sa discute cu privire la diferite evenimente;
 - Sa foloseasca propriile lor atitudini.

Câteva sugestii metodice:

- Demersul didactic trebuie pornit prin identificarea de comun acord, a unor teme, acceptate în cadrul istoriei naționale, unele poate chiar neglijate la clasă sau peste care se trece foarte repede;
- -Este imperios necesar să se îmbunătățească formarea continuă a profesorilor de istorie (profesorii trebuie să fie încurajați să dezbata problemele de pe pozițiile multiperspectivității);
- Invățați pe elevi cum să lucreze **PERMANENT** cu sursele istorice;
- -Folosiți manualele la clasă, dar încercați să le adaptați la cerințele clasei (nivelul de înțelegere a clasei, resursele de care dispune profesorul);
- -Creați cu elevii materialele didactice auxiliare;
- Încurajați pe elevi să își folosească experiența personală, pe care au dobândit-o în familie sau comunitate; Încurajați pe elevi să își exprime opiniile în cadrul discuțiilor la clasă (nu țineți prelegere; faceți lecția cât mai interactivă);